

О.І. Протосвіцька, асп. (ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права», Херсон)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вважаємо, що усю сукупність виробничих процесів (явищ), що відбуваються на агропромислових підприємствах різних галузей народного господарства, можна умовно поділити на дві групи - традиційні та інноваційні. Традиційні процеси (явища) характеризують звичайне функціонування народного господарства, його галузей і підприємств, а інноваційні — розвиток останніх на якісно новому рівні. Протягом тривалого періоду, коли економіка функціонувала й розвивалася переважно за рахунок екстенсивних факторів (застосування постійно зростаючого обсягу суспільних ресурсів - персоналу, виробничих фондів), у виробництві домінували традиційні еволюційні процеси. Оскільки екстенсивні фактори практично себе вичерпали або стали економічно не вигідними, розвиток та інтенсифікація сучасного виробництва мають базуватися переважно на нових рішеннях у галузях технології, техніки, організаційних форм і методів господарювання. Опрацювання, прийняття та реалізація таких рішень і становлять зміст інноваційних процесів.

Широкомасштабна автоматизація та «стартапізація» виробництва та інших сфер діяльності людини зумовлює появу нового виду господарювання — промислового сервісу й відповідних організаційно-економічних форм його здійснення. Ефективні технічні, організаційні та економічні нововведення неодмінно ведуть до помітних позитивних змін у соціальних процесах на підприємствах, а постійна актуалізація нагальних завдань соціального характеру ініціює розв'язання таких за допомогою нових економічних рішень. Зрештою, усі нововведення на підприємствах, які зорієнтовано на динамічний розвиток і невинне підвищення ефективності виробництва, мають спиратися на власні юридичні підвалини, відповідні нормативно-законодавчі акти — інакше вони не справлятимуть належного впливу на масштаби і строки досягнення соціально-економічних цілей діяльності підприємств та організацій.

Будь-які локальні і глобальні нововведення різного спрямування можуть забезпечувати максимально можливий прогресивний вплив на конкурентоспроможність виробництва за умови, якщо підприємства використовують їх постійно, комплексно й гармонічно. Найбільший за

наслідками безпосередній вплив на результативність (ефективність) діяльності підприємства справляють технічні та організаційні нововведення.

Проте ефективність окремих глобальних і локальних заходів є важливим, але недостатнім вимірником ступеня впливу нововведень організаційно-технічного характеру на результативність діяльності підприємств. Ось чому необхідно знати конкретну методику виявлення інтегрального впливу певної сукупності нововведень на ключові показники виробничо-господарської діяльності підприємств за той чи інший проміжок часу.

У зв'язку з цим можна використовувати загальний методичний підхід, суть якого зводиться до обчислення за спеціальними алгоритмами (формулами) основних показників, що характеризують економічну ефективність тієї чи тієї сукупності запроваджених протягом року (кількох років) нових технічних та організаційних нововведень (ТОН). Зокрема варто обчислювати такі техніко-економічні показники: приріст обсягу виробленої продукції, приріст фондоозброєності праці, приріст фондівіддачі.

За загальної помітної тенденції постійного зниження фондівіддачі техніко-організаційні нововведення забезпечують значне підвищення цього показника (приблизно на 18,0-20,0%). Проти загальної позитивної динаміки показників витрат на виробництво (собівартості продукції) і рентабельності виробництва, темпи їх відповідно зниження і збільшення цих показників, зумовлені організаційно-технічними чинниками, були майже у 1,5—2 рази вищими.

Дослідження показало, що при цьому частки зміни розрахункових показників під впливом технічних та організаційних нововведень становили у середньому 62,0 – 63,0 і 37,0 – 38,0 % загальної позитивної їхньої динаміки.

Проведені за таким методичним підходом розрахунки середніх показників свідчать про істотний вплив технічних та організаційних нововведень на ефективність виробництва і відповідно підвищення конкурентоспроможності агропромислових підприємств регіону.

Список використаних джерел

1. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення : [монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового]. – Одеса : Атлант, 2013. – 470 с.
2. Портер М. Конкурентная стратегия: методика анализа отраслей и конкурентов / М. Портер. – 3-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 453 с.